

Motion

1977/78: 1969

av Rolf Hagel och Alf Lövenborg

med anledning av propositionen 1977/78:150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1978/79, m. m. (kompletteringsproposition)

Regeringens kompletteringsproposition är en uppföljning av de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som presenterades i januari. Det är en arbetarfientlig politik med en klar målsättning att pressa ner löntagarnas standard till förmån för de kapitalägande. De s. k. konsumtionsdämpande åtgärderna får ett betydande utrymme även i kompletteringspropositionen, och nya åtgärder som gynnar storfinansen föreslås.

I den reviderade finansplanen (s. 34) konstaterar ekonomiministern belåtet att man lyckats pressa ner de breda lagrens standard och att regeringen förväntar sig nya "framgångar" i detta syfte. Där står bl. a.:

Den privata konsumtionen väntas fortsätta att minska även under 1978. Under förutsättning att den redan träffade löneuppgörelsen på LO-PTK-SAF-området blir normerande för övriga avtalsområden kan arbetskraftskostnadsökningen mellan 1977 och 1978 beräknas till cirka 10 % innan hänsyn tagits till den av regeringen nu föreslagna avgiftssänkningen. Med utgångspunkt i de antaganden om övriga faktorinkomster, inkomstöverföringar, skatter etc. som redovisas närmare i den reviderade nationalbudgeten, ger kalkylerna sammantaget en ökning av hushållens disponibla inkomster på nominellt ca 9 % för 1978. Prisökningstalet för privat konsumtion har enligt konjunkturinstitutets kalkyler uppskattats till knappt 11 % mellan helåren 1977-1978. Realinkomsten skulle därmed minska med 1 3/4 % 1977-1978. Med hänsyn till de sjunkande realinkomsterna och den svaga detaljhandelsförsäljningen under början av 1978 har konjunkturinstitutet räknat med en nedgång i den privata konsumtionen med 1,2 % i volym 1977-1978.

Regeringen lägger också stor vikt vid åtgärder för att motverka sociala ambitioner inom den offentliga sektorn. Allt i syfte att spara. När det gäller den kommunala expansionen heter det: "Som understrukits i tidigare finansplaner är det nödvändigt att anpassa kommunernas expansion till det samhällsekonomiska utrymmet." I klartext uttryckt: Den sociala servicen bör försämrats för att behaga den borgerliga regeringen.

På s. 22 i den reviderade finansplanen framhåller ekonomiministern att "den främsta förutsättningen för att skapa nya arbetstillfällen ligger i den ekonomiska politikens allmänna uppläggning".

Slutsatsen är riktig, men detta innebär också en förödande kritik gentemot den borgerliga regeringens ekonomiska politik. Den har framkallat en rekordartad arbetslöshet, vilket framgår av finansplanens siffror.

I genomsnitt under 1977 var 75 000 personer (1,8 %) arbetslösa. Av dessa var 30 000 ungdomar. I mars i år var 96 000 personer, eller 2,3 %, arbetslösa. Nästan 200 000 personer sysselsattes i mars i arbetsmarknadsutbildning, beredningsarbete, skyddat och halvskyddat arbete eller arkivarbete.

Alla vet dessutom att den verkliga siffran är långt större. I vissa regioner, exempelvis Norrbotten, är arbetsmarknadsläget närmast katastrofalt med 20 procent av den arbetsföra befolkningen utan arbete.

I dagens läge befinner sig viktiga basnäringar i gungning. Det gäller gruv- och varvsnäringen, massindustrin, stål och textil m. fl. Under många år har den svenska storfinsan tagit hand om de feta vinsterna från viktiga industribranscher, men underlåtit att investera för framtiden. Sak samma gäller den statliga företagsamheten som inriktat sig på snabba vinster, men underlåtit att satsa på förädling och breddning av produktregistret. Situationen i malmfälten är en talande illustration till detta förhållande.

Allt tyder på att arbetslösheten kommer att öka som en följd av regeringens allmänna ekonomiska politik.

En rad formuleringar i kompletteringspropositionen ger uttryck för optimistiska tongångar. "Den svenska ekonomin har passerat botten i konjunkturförhållanden. Vi kan räkna med en förbättring under det kommande året", heter det.

Det finns inget underlag för detta. Den borgerliga regeringens experter, med ekonomiministern i spetsen, har gjort sig känd för en rad felslagna prognoser. Samma är förhållandet i en rad kapitalistiska länder. Den nuvarande krisen är också en kris för de borgerliga prognosmakarna.

I en artikel i tidskriften *Vår Tid* nr 1 1977 påvisades att de borgerliga prognoserna alltmer avviker från verkligheten. Den är skriven av DDR-ekonomen Jürgen Kuozynski som bl. a. fastslår följande: "I närmare 60 procent av samtliga prognoser överskattades den väntade utvecklingen, i cirka 25 procent underskattades den och i 15 procent av samtliga fall gjorde man fullständiga feluppskattningar."

Den kris som har drabbat vårt land är en avspeglning av den som drabbat den övriga delen av den kapitalistiska världen. Det är en överproduktionskris. Därmed menas att produktionen är för stor i förhållande till massornas köpkraft, men inte i förhållande till deras behov. Regeringens linje att ytterligare sänka massornas köpkraft är mot den bakgrunden helt förkastlig. Den ökar arbetslösheten i stället för att minska densamma.

Regeringen skryter med att deras rikhaltiga flora av subventioner har skapat många nya jobb, men det bör tilläggas att detta inte tillnärmelsevis uppväger antalet jobb som försvinner. Sysselsättningen inom industrin sjunker stadigt. Intresset från kapitalisternas sida för nyinvesteringar är mycket lågt. Motsättningen mellan regeringens uttalade ambition att öka sysselsättningen och förutsättningen härför ligger i öppen dager. Kapacitetsutnyttjandet befinner sig en bra bit från kapacitetstaket, och behovet av produktionsmedel baserar sig i grunden på de arbetande massornas köpkraft,

som regeringen gör allt för att urholka.

Under en följd av år har statens subventionspolitik snabbt ökat, framför allt till exportmonopolen. Trots att det har höjt monopolens vinstmarginaler har det inte befrämjat investeringsnivån. Därför ökar nu arbetslösheten. Den borgerliga regeringen och de borgerliga nationalekonomernas uppfattning är att det i stort sett är det "höga kostnadsläget" i Sverige som är orsaken till de ekonomiska svårigheterna. Dvs. att de arbetande tjänar för mycket för att svenska produkter skall vara konkurrenskraftiga. Detta är felaktigt utifrån följande grunder:

1. I förhållande till 1960-talets andra hälft har arbetets andel av industrins förädlingsvärde sjunkit med cirka 4,6 % under åren 1970–1975.
2. De svenska exportmonopolen har under krisåren 1975–1977 fört en högprispolitik internationellt sett.
3. Devalveringarna har inte inneburit något annat än att monopolens tidigare prissättning stått fast och att devalveringens vinster har hamnat hos exportkapitalet.

Detta är fakta som avvisar talet om att den ekonomiska krisen beror på att arbetare och tjänstemän tar ut för mycket i löner.

Det är den svenska storfinansens som bär huvudansvaret. Regeringen förstärker kristendenserna och solidariserar sig fullt ut med monopolen. De förslag som läggs i förslaget till reviderad finansplan och budget innebär att man uppträder som storfinansens direkta ombud. Förslaget om slopande av arbetsgivaravgiften innebär ytterligare en förstärkning av den politik som går ut på att höja monopolens vinster på arbetarnas bekostnad.

Den politik som nu genomförs förstärker stagnationstendenserna. Regeringen räknar kallt med en fortsatt försämring av det svenska folkets levnadsstandard.

Arbetarpartiet kommunisterna manar till kamp mot denna politik. Vi anser att ett program som leder till *förbättringar* för de arbetande måste innehålla följande krav och principer:

1. Nej till en sänkning av de breda folklagens konsumtion. Omedelbart prisstopp. Hyresstopp.

En 25-procentig höjning av barnbidragen från den 1 juni 1978.

En höjning av folkpensionernas grundbelopp och av pensionstillägget, så att pensionärernas köpkraft återställs. En sänkning av folkpensionernas s. k. indextröskel till 2 %.

2. Storfinansens kapitalexport måste omedelbart stoppas. Resurserna behövs för att skapa arbetstillfällen i Sverige. Det är de kapitalägande som genom sina åtgärder har framskapat den nuvarande krisen i Sverige. De arbetande har drabbats av det ena hårda slaget efter det andra, aktieägarna har i många fall kunnat plocka hem obeskurna, ja, ökade vinster även under senare år. Samtidigt talas det om brist på investeringskapital. Mot den bakgrunden är det logiskt att vidta åtgärder för att stoppa all vinstutdelning på

aktier. Aktievinstmedlen används för att investera och skapa nya arbetstillfällen.

3. På sikt måste arbetslösheten bekämpas genom att det redan nu läggs fram en plan för nationalisering av viktiga nyckelindustrier, banker och försäkringsbolag och genom att nya statliga basindustrier byggs upp.

4. Bostadsbyggandet måste öka, så att minst 75 000 lägenheter färdigställs i år och 100 000 1979.

5. Handeln med den socialistiska gemenskapens länder och de progressiva u-länderna ökas. Det skapar fler arbetstillfällen och är till nytta för arbetarklassen.

6. De militära rustningarna skärs ner till hälften och resurserna därur överförs till arbetsskapande ändamål.

7. Underskottet i budgeten, som nu beräknas till 41,8 miljarder för budgetåret 1978/79, minskas genom skärpt bolagsbeskattning och ökade skatter på arv och förmögenheter, genom vinster från nationaliserade företag och minskade militärutgifter, bytesbalansunderskottet reduceras genom stopp för lyximport, minskat oljeberoende och åtgärder mot kapitalexporten.

Den kris som nu plågar Sverige är en del av den allmänna kapitalistiska krisen. De åtgärder som föreslås av arbetarpartiet kommunisterna är nödvändiga etappmål i en antimonopolistisk politik för att slå tillbaka högeroffensiven och försvara arbetarklassens standard. För att på längre sikt skapa trygghet för de arbetande och få till stånd en progressiv utveckling i vårt land finns ingen annan lösning än övergång till en socialistisk planhushållning.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen beslutar

1. att avslå de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som förordas i den reviderade finansplanen,
2. att hos regeringen hemställa om förslag för höjda barnbidrag, pensioner och studiebidrag i enlighet med de förslag som finns angivna i motionen,
3. att uttala sig för pris- och hyresstopp och hos regeringen hemställa om förslag i enlighet därmed,
4. att godkänna den politik för stoppad kapitalexport och aktievinstutdelning som förordas i motionen,
5. att uttala sig för en alternativ sysselsättningspolitik med nationalisering av viktiga nyckelindustrier och uppbyggandet av nya statsindustrier i enlighet med de riktlinjer som anges i motionen,
6. att uttala sig för ökat bostadsbyggande i enlighet med motionen och hos regeringen hemställa om förslag i enlighet därmed,

7. att hos regeringen hemställa om en 50-procentig minskning av militärutgifterna,
8. att i övrigt uttala sig för den allmänna inriktning av den ekonomiska politiken som förordas i motionen.

Stockholm den 10 maj 1978

ROLF HAGEL (apk)

ALF LÖVENBORG (apk)

